

รายงานการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๑๗

(สมัยวิสามัญ สมัยที่หนึ่ง)

วันพฤหัสบดีที่ ๗ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ฉบับสำนักงานพิมพ์

ครั้งที่ ๑ ถึง ครั้งที่ ๓๐ (สมัยวิสามัญ สมัยที่หนึ่ง) พ.ศ. ๒๕๖๖

สารบัญ

๕๕
ครั้งที่ ๓๗/๒๔๗๖ (วิสามัญ)

๑. พิจารณาเรื่องอนุญาตให้ผู้แทนหนังสือพิมพ์
และประชาชนเข้าฟังการประชุมและ
การปรึกษาของสภา ฯ ๔๔๘-๔๗๔
๒. เรื่องร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศ
กำหนดหน้าที่รัฐมนตรีและตั้งกรรมาธิการ
กตางกตาใหม่ พ.ศ. ๒๔๗๖ ๔๗๕-๔๗๕
๓. รายงานของเจ้าพระยามุขมนตรีประธาน
กรรมาธิการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
อากรมฤตก ๔๗๖-๔๗๓
๔. เจ้าพระยาศรีธรรมวิบาลยศตอบกระทู้ถาม
เรื่องการขายทองคำทุนสำรอง ๔๗๓-๔๗๔
๕. นายมังกร สัมเส็นเสนเรื่องด่วน
เรื่องนายนิรันทร นก โทษกตชาวด ๔๗๕-๔๗๖

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๑๗/๒๔๗๖ (วิสามัญ)
วันพฤหัสบดีที่ ๗ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม
เริ่มประชุมเวลา ๑๖.๑๕ นาฬิกา

ประธานสภาฯ กล่าวว่า สมาชิกมาประชุม ๕๐ นาย เป็น
องค์ประชุมได้ ระเบียบวาระวันนี้จะได้พิจารณาลงเรื่อง การอนุญาต
ให้ผู้แทนหนังสือพิมพ์ และประชาชนเข้าฟังการประชุมของสภาฯ

หัตถวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่า เรื่องนี้ได้ทำตามมติของสภาฯ
ว่าให้ร่วมกัน คณะกรรมาธิการได้ประชุมให้ร่วมกันเสร็จแล้ว จึงเสนอ
มา มีบางข้อที่คณะกรรมาธิการเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมอีก เพราะ
ฉะนั้นขอให้ที่ประชุมพิจารณาเป็นข้อๆ ไป เมื่อถึงข้อใดที่จะ
แก้ไข ข้าพเจ้าจะได้บรรยายเพิ่มเติมให้ทราบ

ประธานสภาฯ กล่าวว่า เดชาธิการจะได้อ่านให้ที่ประชุมฟัง
เดชาธิการสภาฯ อ่านเป็นข้อๆ ไป

พระยาปริตตานฤเบศร์ กล่าวว่า ไม่เห็นมีเหตุไฉนที่ว่าประธาน
ของสภาฯ หรือผู้แทน จะได้รับรู้เห็นด้วย ผู้แทนหนังสือพิมพ์
หรือรัฐบาลจะขอเข้ามาฟัง เพราะฉะนั้นขอเสนอว่าข้อนี้ควรแก้ไข

มีใจความว่า อยากให้สภาฯ รู้ว่าใครบ้างที่เข้ามาและจะควรอนุญาตหรือไม่

หลวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่า เรื่องนี้แบ่งเป็น ๒ อย่าง ๑. หนังสือพิมพ์ ๒. ประชาชนทั่วไป สำหรับหนังสือพิมพ์ ที่จริงคณะกรรมการวิชาการระดับที่อยู่จะทำให้อำนาจเดชาธิการสภาฯ มากไปกระมัง แต่หนังสือพิมพ์ทุกฉบับที่^๕ตั้งขึ้น เขาก็ตรวจตราหลักฐานของหนังสือพิมพ์และบรรณาธิการแล้ว และการที่จะให้เข้ามาฟัง เดชาธิการสภาฯ ควรมีอำนาจอนุญาตได้ แต่เกี่ยวกับประชาชนนั้นก็ทำตามนิตกรรม คือให้สมาชิกของสภาฯ รับรองคน ๓ หนังสือพิมพ์ เรารับรองเขาแล้วควรให้ฟังได้ เพราะไม่สำคัญนัก แต่ถ้าเขาตั้งข้อความผิด เขาก็ห้ามได้

พระยาปริศนาคณบดี กล่าวว่า สำหรับหนังสือพิมพ์ ความเขียนได้กว้างที่สุด ไม่ได้บอกว่าจะอนุญาตให้ หนังสือพิมพ์เพราะจดทะเบียนแล้ว ที่ว่าเจ้าของเป็นคนดี บรรณาธิการเป็นคนดี ที่ว่าผู้แทนหนังสือพิมพ์ ใครจะเป็นผู้แทนไม่ได้จำกัดว่า อยู่ในสภาแล้ว สำหรับราษฎรพิจารณาว่ามีสมาชิกสภาฯ รับรอง ข้าพเจ้าไม่เห็นมีเหตุเสียหายอะไร การตั้งหลายแห่ง^๕ใครจะเป็นผู้รับผิดชอบ ประธานหรือผู้แทนของประธานจะรู้ได้ไหมว่ามีใครเข้ามาบ้าง ถ้าเกิดเรื่องขึ้น ประธานจะต้องไปเที่ยวถามหาว่าใครมาแทนใคร มีชื่ออะไร

หลวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่า เรื่องนี้มีอยู่ในข้อ ๔ ตามทางการ

ของหนังสือพิมพ์ผู้ไปจดทะเบียนก็มี ๒. คนเท่านั้นคือ ๑. เจ้าของหนังสือพิมพ์ ๒. บรรณาธิการ บางครั้งก็ไม่ว่าใครเป็นเจ้าของ คือเจ้าของเป็นบริษัท เรื่องบรรณาธิการมาฟังไม่ได้ มีข้อ ๔. คู่คุ้มครองอยู่แล้ว และที่ว่าสำหรับประชาชน ให้ประชาชนสภาฯ รับว่าเข้าฟังได้ จะเป็นการของสภาฯ มากไป อาจจะมีคนมาฟัง ๒๐๐-๓๐๐ คน การที่จะให้ท่านรู้จักกันทั่วทุกคนนั้นยากอยู่ ถึงแม้ว่าเห็นรายชื่อแล้ว ท่านคงจะไม่รู้ว่าใคร

พระยาปริธานฤเบศร์ ก็ดำริว่า สำหรับหนังสือพิมพ์ มีจำกัดคือ บรรณาธิการ ส่วนคำว่าเจ้าหน้าที่หนังสือพิมพ์นั้นยังกว้างมาก สำหรับราษฎรที่จะเพิ่มภาระให้ประชาชนนั้น สำหรับใจข้าพเจ้าคิดว่า ถ้าใครมารับหน้าที่แล้วเห็นจะไม่ต้องบ่น ว่ามีงานมาก ไม่ใช่เป็นข้อแก้ตัว เพราะข้อที่ว่ากวดประชาชนฯ จะเห็น้อยมาก ไม่เป็นปัญหา ต้องทำให้สัมพันธ์ประชาชนฯ

ขอว่า ถึงจะบอกชื่อให้ประชาชนก็ไม่รู้จัก แต่เดชาธิการของสภาฯ มีอยู่ จะต้องเป็นหน้าที่บอกว่าคุณนั้น คนนั้น เป็นใครมาจากไหน การที่จะรู้จัก ต้องมาจากเดชาธิการสภาฯ ๆ ต้องบอกให้ประชาชนรู้จัก การรู้กันไม่ใช่หมายความว่าต้องรู้จักเป็นส่วนตัว และเมื่อพูดอะไรขึ้นประชาชนคงจะตอบได้

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ ก็ดำริว่า จะพิจารณาเป็นข้อๆ ไป

๕ หรือบรรณาธิการใดที่หนึ่งก่อน ขอเสนอเรื่องข้อ ๑ ว่า เจ้าของหนังสือพิมพ์ประเภทข่าวสารการเมืองเป็นหนังสือพิมพ์รายวัน ถ้าพูดถึงข่าวสารก็หมายถึงประเภทตีพิมพ์ด้วย

ข้อ ๒ ขอเสนอแก่เจ้าคุณปรีดาฯ คือเดิมข้อ ๕ ว่าจะต้องเป็นบรรณาธิการหรือเจ้าหน้าที่ ถ้าแบบที่ ๒ หมายความว่า เรากรูเดียวว่าอนุญาตแล้ว ถ้าเราพิจารณารายชื่อที่เดียว คุณก็จะเห็นที่ ที่กล่าวว่ามีชื่อคนไม่รู้ว่าใครมา มีข้อ ๖ ว่าต้องดามมือชื่อ

ในสภาอังกฤษมีสมาชิกคน ๓ เช่น ชื่อในกัณฑ์รับรองแล้ว เขาก็พาเราเข้าไปได้ ประชานไม่รู้เลย

หดวงกิจิตรวาทกรกล่าว ว่า ขอให้เป็นที่ตกลงกันก่อนว่า จะพิจารณาข้อ ๑ หรือข้อ ๒

ประชานสภาฯ กล่าว ว่า เราจะพูดในข้อ ๑ ก่อน

หดวงกิจิตรวาทกร กล่าว ว่า เรื่องหนังสือพิมพ์ออกเป็นรายวัน เดิมมี ๗-๘ ฉบับ ที่จริงหนังสือพิมพ์รายวันเวลานี้มี ๓๔ ฉบับ รวมทั้งภาษาจีนด้วย มีภาษาจีน ๔ ฉบับ ภาษาอังกฤษ ๒ ฉบับ ทำให้จึงได้ว่าหนังสือพิมพ์ข่าวสารการเมืองคือเวลาที่ จะ ออกหนังสือพิมพ์เจ้าหน้าที่ถามว่าจะออกแผนกอะไรก่อน หนังสือพิมพ์แผนกข่าวสารการเมือง แผนกบรรเทาทุกข์ หนังสือพิมพ์รายฉบับมี ๒ ฉบับ คือไทยเชชม ดวงประทีป นอกนั้นไม่มี ถ้าหนังสือพิมพ์รายวันเราเซฟได้ ๒ ที่ ถ้าใช้ข่าวสารการเมืองจำกัด ๓๔ ที่

ได้ตรวจดูในยุโรป ในฝรั่งเศส หนังสือพิมพ์ตีพิมพ์คาหะภาเป็น
ข่าวสารการเมือง บัตรอนุญาตนั้นเขาเขียนไว้

ที่เจ้าคุณนิติศาสตร์ฯ ว่าให้ยื่นรายชื่อไว้ก่อน ข้าพเจ้าไม่ขัดข้อง
ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงต้องบอกกันเรื่อยๆ มา ประเด็นคนนั้นหนึ่ง
คนไปหนึ่งที่โน้น ด้วยบรรณาธิการ ประเด็นก็อาจคิดถูกได้ ถ้าจะ
เติมข้อนี้ให้ทำค่าขอเป็นหนังสือมาตามแบบที่เดชาธิการส่งมา จัดไว้
พร้อมด้วยรายงานผู้เสนอประสงค์จะให้เป็นผู้แทนตามข้อ ๔ ซึ่งมีใน
บัญชีที่นำส่งไว้ ถ้าเติมเช่นนั้นข้าพเจ้าไม่ขัดข้อง

พระยาปรีชานฤเบศร์ กล่าวว่า ความมุ่งหมายการอนุญาตให้
ผู้แทนหนังสือพิมพ์หรือราษฎรจะต้องให้สภาฯ รู้ด้วยหรือไม่ ที่งาน
ประธานของสภาฯ เป็นผู้ยึดหลักว่าถ้ามีเรื่องอะไรจะพูดต่อประธาน

หลวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่า เวลานี้ระเบียบของสภาฯ ถ้า
แก่นั้นแต่อดีตต้องไปแก่นั้นนั่นด้วย ทางคณะกรรมการผู้ร่างเรื่องนั้นขอ
เสนอว่า ไม่จำเป็นต้องให้สภาฯ ทราบ ถ้าเจ้าคุณปรีชานฯ จะยืนยัน
ขอให้ลงมติก็ได้

พระยาปรีชานฤเบศร์ กล่าวว่า หมายความว่าคนเข้ามาในที่
ประชุมนี้แล้ว ประธานฯ ต้องรับผิดชอบ เช่นมีใครเข้ามาปลงหัว
คนที่เสียหายจะให้ไปพูดกับใคร คนที่ถูกเสียหายจะต้องไปพูดกับ
ประธานฯ เป็นแน่ เช่นคนที่มานั่งฟังอาจมีบางคนกินเหล้าเมา เอาอิฐ

มาขว้างหัวพระยาปรีดาฯ จะให้ข้าพเจ้าไปพูดกับใคร ความรับผิดชอบ
ก็อยู่กับประชาชนฯ เรามีกฎหมายห้ามไม่ให้ใครฆ่าคน แต่ก็ยังมี
คนฆ่าคนตายอยู่นั่นเอง

หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ ทรงกล่าวว่ ขอแนะนำ
เช่น^๕ ที่จริงเจ้าคุณปรีดาฯ ต้องการแก้ความรับผิดชอบในการที่จะ
ให้คนเข้ามาอยู่กับ ประชาชนของสภาฯ หมายความว่า ประชาชนของ
สภาฯ จะต้องค้ำชอกุบายไป ถ้าเข้าใจเช่น^๕ ก็เป็นภาระมากไป
ถ้าเกี่ยวกับความรับผิดชอบแล้ว ก็ควรอยู่ เพราะฉะนั้นก็ทำให้ทำคำ
ขอมายังประชาชน เป็นหนังสือตามแบบยื่นต่อเดชาธิการสภาฯ เวลา
จะออกบัตรเดชาธิการสภาฯ ก็ออกไปได้

พระยาปรีदानฤเบศร์ กล่าวว่ ต้องอยู่ในความรับผิดชอบของ
ประชาชนแต่^๖

หลวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่ ต้องนึกถึงเรื่องอื่นอีก ถ้าแก้
คณ^๕ เพราะฉะนั้นยื่นต่อประชาชนแล้วอุทธรณ์ได้

พระยาปรีदानฤเบศร์ กล่าวว่ อุทธรณ์ไม่ได้ เดชาธิการสภาฯ
ต้องบอกได้อนุญาตของประชาชนแล้วจะไปอุทธรณ์กับใคร ถ้าจะ
อุทธรณ์ ข้าพเจ้ารับเป็นหมอกความทีเดียว

พระสุธรรมวิจิตร กล่าวว่ เรื่องที่เจ้าคุณปรีดาฯ ร้องในข้อ
๑๒ มีว่ให้อำนาจแก่ประชาชนสภาฯ ตามข้อ ๑๒ คนเข้ามาในสภาฯ

ก็อยู่ในอำนาจที่เดียว ข้าพเจ้าเห็นว่าเกินความพอแล้ว ปัญหาเดชาธิการ
สภาฯ ที่อนุญาตให้ขึ้นอยู่กับมติของประชานั่นเอง เพราะฉะนั้น
คนที่จะเข้ามาในสภาฯ เดชาธิการสภาฯ จะต้องบอกบัญชี แต่ข้อ
บังคับ^{๕๕} เป็นภาระแก่ท่านประชานมากไป จึงต้องแบ่งหน้าที่แต่ความจริง
อำนาจของประชานไม่ได้ทั้งหมดไปเลย คงมีอยู่เสมอ ข้าพเจ้าเห็นเช่นนั้น

นายจรรยา ฌบางช้าง กล่าวว่า กิจกรรมใดๆ ก็อยู่ในความ
รับผิดชอบของ ประชานสภาฯ อยู่ในความ รับผิดชอบ ของท่านทั้ง^{๕๕}
เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าเห็น ควรให้อำนาจ แก่สภาฯ เมื่อ ท่านไม่ยอมทำ
ท่านจะให้ ใครทำก็ได้ ฉะนั้นข้อ ๑๒ นั้นเป็นเรื่องวิหยาญด้อมคอก

พระยาปริธานฤเบศร์ กล่าวว่า ตามที่คุณพระสุธรรมฯ ว่า
ประชานไม่มีอำนาจ ข้าพเจ้าว่าประชานต้องมีหน้าที่รับผิดชอบอย่าง
นายจรรยา ว่าข้อ ๑๒ มันเสร็จไปแล้ว ไม่มีประโยชน์อะไร ถ้ามีเรื่อง
เอะอะขึ้นต้องให้ประชานรับผิดชอบเท่านั้น

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ กล่าวว่า ปัญหาเรื่องนี้จะบอกว่า
ประชานไม่รับผิดชอบไม่ได้ เป็นปัญหาว่าประชานจะมอบให้เดชา
ธิการสภาฯ ทำหรือจะทำเอง เดชาธิการสภาฯ เป็นเอเยนต์ของ
ประชาน เพราะฉะนั้นปัญหานี้ประชานจะทำเองหรือจะมอบอำนาจ
ให้ผู้ใดผู้หนึ่งทำแทน ตามระเบียบประชาน สูงกว่าเดชาธิการ สภาฯ

หม่อมเจ้าจรรยาจรุญ ธรรมธร ทรงกล่าวว่า ปัญหาที่

เจ้าคุณนิติศาสตร์ฯ ว่า มีอำนาจ แปลว่ามอบอำนาจให้เดชาธิการสภาฯ
ทำ เดชาธิการสภาฯ ทำไปในนามของประธานถ้าไม่เช่นนั้นเดชาธิการ
สภาฯ ทำไปโดย อำนาจของตนเอง

หลวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่า ไม่อยากให้มี^๕ ฐานะ
อยากให้มีวินิจฉัยว่าเราจะยกย่องประธานสภาฯ เพียงใด จะให้มานั่ง
วินิจฉัยคนที่เข้ามาฟังเพียงเท่า^๕ เดชาธิการสภาฯ ควรรับผิดชอบ
พอแล้ว ถ้าจะเห็นอย่างไรยิ่งไปกว่านั้นขอให้ตั้งมติกได้ และการ
เดิม ข้าพเจ้าไม่รังเกียจ ถ้าเขียนตาม นั้น ไม่มี ประโยชน์อะไร ขอ
อย่าให้ ทำเป็น คอมโปรไมส์ (Compromise) ถ้าเต็มลงไปแล้วหัก
การก็ผิดไปหมด และไม่มีเวลาที่จะออก

หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรณ ทรงกล่าวว่า ตามที่วิถก
อันที่จริงตามแบบที่เดชาธิการสภาฯ จัดไว้ ให้ทำเป็นเวียนทำนประธาน
สภาฯ เท่านั้นให้แก่ ในแบบ คือให้ทำคำขอตีงประธานสภาฯ ให้ทำ
คำขอยื่นต่อสภาฯ

นายจรรยา อนุบางช้าง กล่าวว่า ในข้อ ๒ หมายความว่า ใด
ใดอยู่ในความรับผิดชอบของสภาฯ แล้ว

หลวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่า ในชั้น^๕ ไม่อยากขอให้ตกลงในข้อ ๓
เสียก่อน

หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรณ ทรงกล่าวว่า ไม่จำเป็น
ที่ประธานต้องตรวจคำขอ อำนตุวรรค ๒ ให้ออกบัตรอนุญาตให้เมื่อ

มีเหตุอันสมควร ต้องถือความรับผิดชอบของสภาฯ คือรวมทั้ง
ประธานของสภาฯ ด้วย

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ขอให้กำหนดจำนวนคนไว้ด้วย

พระยาศรีสุทนต์ไพศาลย์ กล่าวว่า สงสัย เราจะให้ส่งคนเดียว
ไม่ได้หรือ เช่นศรีกรุง เต็มเราจำกัด เพราะฉะนั้น คณะมีจำนวนคน
มาก ๆ ในบัญชี ตัวคนในบัญชีขอให้มากได้ เพราะหนังสือเขาหลาย
ฉบับถ้าจะเอาเจ้าของคนเดียว ส่งได้คนเดียว ถ้าเจ้าของหนังสือหลาย
ฉบับจะส่งหลายคนก็ได้ ไม่คิดค่า

หลวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่า ที่พูดว่าเจ้าของเดียวกันส่งหลาย
คนได้ก็เกินไปสำรวจหนังสือพิมพ์ ๓๔ ฉบับ เราเซฟได้ ๕ ที่ คณะ
กรรมการเห็นว่าไม่จำเป็นเลย เพราะฉะนั้นจึงถือหนังสือพิมพ์ฉบับ
หนึ่ง ส่งผู้แทนได้คนเดียว สยามฟรีเพรสมี ๓ ฉบับ ค.บุญเทียม
มี ๒ ฉบับ ไม่คุ้มกับจะวางข้อบังคับเป็นพิเศษ ถ้าเราบังคับการ
ว่าหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งให้ ๕ คนก็พอแล้ว

ประธานสภาฯ กล่าวว่า จะให้หนังสือพิมพ์ส่งผู้แทนฉบับละ
หนึ่งคน ถ้าถือตามเจ้าของ เราเซฟได้ ๕ ที่เท่านั้น

นายจรรยา ฤเบาข้าง กล่าวว่า เนื่องจากเหตุที่เอามามาก ๆ ไม่
มีประโยชน์เพราะฉะนั้นเจ้าของละหนึ่งคนก็พอแล้ว แต่เราจะส่งจนที่ได้
เราให้เขาเพราะความจำเป็นต้องให้ ที่จริงเราไม่ยากให้เลย

นายเนตร์ พูนวิวัฒน์ กล่าวว่่า ที่นายจรรยาพุดนี้ นายจรรยาไม่
รู้จักการหนังสือพิมพ์เลย หนังสือพิมพ์บางฉบับออกเช้า บางฉบับ
ออกบ่าย บางฉบับออกกลางคืน ออกเวลาต่างๆกัน คนไปทำการ
ที่หนังสือพิมพ์ก็ต่างเวลาดกัน เพราะฉะนั้นการให้เจ้าของหนังสือพิมพ์
ตั้งได้แต่คนเดียวนี้ หนังสือพิมพ์หลายฉบับก็ทำงานไม่ได้ จึงควร
ให้เจ้าของหนังสือพิมพ์ส่งฉบับละคนดีกว่า และที่เถียงว่าคราวก่อน
ให้รับหลักการนั้นไม่จริง เป็นแต่ให้ ไปร่างมาใหม่เท่านั้น

หอดวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่่า เรื่องให้เจ้าของหนังสือพิมพ์คน
๓ ตั้งผู้แทนคน ๓ จำได้ว่าเป็นคำปรารภของท่านนายกรัฐมนตรี เวลา
นั้นกะไว้ว่าจะมีที่พอ แต่ครั้นต่อมาเห็นว่าเซฟตี้ได้ ๕ ที่ ไม่สมควร
จะไปร่างข้อบังคับขุมนิยมขึ้น และในฐานะที่ข้าพเจ้าเคยทำหนังสือ
พิมพ์มา ถึงแม้ว่าเจ้าของหนังสือพิมพ์เจ้าของเดียวกันก็จริง บางที่
คุมหนังสือไม่เหมือนกันเลย บางฉบับออกอย่าง ๓ และอีกฉบับก็
ออกไปอีกอย่าง ๓ เพราะฉะนั้นเขาคงได้ผู้แทนฉบับละ ๓ คน

นายจรรยา อนุบางช้าง กล่าวว่่า เข้าใจว่าไม่น่าขัดข้อง เมื่อเอา
เรื่องไปแต่ก็ไปแยกกันได้ แต่แต่หนังสือพิมพ์นั้นจะออกเช้า สาย
บ่าย เย็น ออกไปจากสภาฯ ประเด็ยก็พิมพ์เสร็จ เนื่องจากสถานที่
ของเราเล็กน้อย และมีคนอื่นมาฟังด้วย อาจมีหนังสือพิมพ์ส่งคนเข้า
สภาฯ คง ๓๐๐ คนแล้วจะลำบากเพียงใด คิดว่าสำหรับต่อไปข้างหน้า

แล้วเราต้องแก้ไขโดยไม่จำเป็น เราทำอย่างเดียว เพียงที่เขาไม่เสีย
หายก็พอแล้ว

หลวงวิจิตรวาทการ กล่าว่า ที่มื่อเสียหาย คือถ้าเจ้าของ
เคี้ยวมีหลายฉบับเช่นสยามฟรีเพรสมีฉบับภาษาอังกฤษ เขาต้องส่ง
คนจดเป็นภาษาอังกฤษการเซฟที่ ๕ ที่จะพอกันใหม่

ประธานสภาฯ กล่าว่า เรื่องสถานที่จะให้ ก็คน ก็คอมไปรษ
ให้ตกลงกันได้ผู้แทนฉบับละคน และได้คำนวณที่ไว้ ๓๕ ที่แล้ว ขอให้
ตรีภคตรองว่าจะเอาเจ้าของละคนหรือฉบับละคน

นายจรรยา อนุบางข้าง กล่าว่า เรื่องนี้แล้วแต่ประธานสภาฯ

ประธานสภาฯ กล่าว่า เหตุที่พูดขึ้นเห็นแก่สมาชิกจะมาเถียงกัน
แต่เปิดออกๆเท่านั้นทำไม เราต้องเถียงกันแต่ของที่สำคัญ ขอให้รู้ว่า
อะไรสำคัญและไม่สำคัญ

นายจรรยา อนุบางข้าง กล่าว่า นี้กว่าทั้งไว้ดีกว่า ถ้าเกิดเป็น
ว่า เมื่อสภาฯ ได้รับคำขอตกลงแล้ว แปลว่าสภาฯ ไม่ได้วินิจฉัย
ถ้าทั้งไว้ เช่นนี้ เมื่อเลขาธิการสภาฯ ได้รับคำขอแล้วเสนอประธาน
ก่อนก็ได้

หลวงวิจิตรวาทการ กล่าว่า ตกกลงอย่างเดิม

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ กล่าว่า มีข้อ ๗ ขอให้ดูในข้อ ๓
น่าจะเติมข้อ ๗ ลงไปด้วย

หลวงวิจิตรวาทการ กล่าว่า ที่คณะหนังสือพิมพ์จะเปลี่ยนแปลง

อย่างไร ข้าพเจ้านึกว่าบางทีจะไม่ต้องใส่ที่แก่เช่นนี้ ถ้าหนังสือพิมพ์
ถูกปิด ๓ วัน

พระยาศรีสุทนต์ ไพศาลย์ กล่าวว่ ข้อ ๗ คงดี ถ้าเรา
เปลี่ยนข้อความเช่นนี้

นายสุณห์ มีนทานนท์ กล่าวว่ ข้อ ๗ อยากเติมข้อความให้ชัด
หลวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่ อันนี้ในพระราชบัญญัติเอกสาร
แต่หนังสือพิมพ์อาจถูกปิดได้ นานาประเทศเขาออกบัตรให้แก่ทุก

หลวงโกวิทอภัยวงศ์ กล่าวว่ เหตุที่จะให้ บัตรประจำกั บัตร
ให้เป็นวัน ๆ กัก็เรามีเหตุผลอย่างไร เหตุใดจึงให้ประจำ

หลวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่ ข้าพเจ้าเคยอยู่สถานทูตปารีส
เวลาขึ้นบัใหม่ เขาส่งบัตรให้ ในบัตรนั้นให้ข้าราชการ เราจะให้
ประจำกัได้ถ้าบัตรนั้นลงชื่อทุก ๆ คน เดชาธิการ

หลวงโกวิทอภัยวงศ์ กล่าวว่ ถ้าเช่นนั้นเรากัก็บอกว่ให้แก่ทุก
คนทุกเราส่งให้เป็นพิเศษ เมืองฝรั่งเขากัก็ไม่ได้ว่ใคร แต่เมืองเรา
ประเด็ยวเขาไม่พอใจกัก็จะเป็นการเมืองขึ้น

พระยาศรีสุทนต์ ไพศาลย์ กล่าวว่ บัตรประจำกัตัดออกกั ให้
เป็นพิเศษประเด็ยวบางคนมาขอ เรากัไม่ให้ เพราะไม่ใช่ทุก วาระระเบียบ
ผิดข้อบังคับ เดชาธิการสภาฯ จะว่อย่างไร

นายจรรยา ฦบางช้าง กล่าวว่ คิดว่ไม่ให้บัตรพิเศษ เมื่อให้

ประจำตัวอาจมีผู้ขอ เดชาภิเษกสภาฯ ท่านเสียอันนอนไม่ได้
ก็ให้ไปเพราะฉะนั้นไม่ให้ใครเลยจะเหมาะกว่า

นายติเรก ชัยนาม กล่าวว่า ส่วนทูตจะให้กระทรวงต่างประเทศ
ทำรายงานมาไว้กับบัตรพิเศษ บัตรพิเศษใคร จะมาหาว่าเราไม่ให้เขา
ไม่ได้

หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ ทรงกล่าวว่า เกี่ยวกับการ
ร่างข้อความ ระเบียบที่จะวางลงต้องมีในนี้ ส่วนจะเอาเข้าตอนนี้ หรือ
จะคงเป็นข้อใหม่ต่างหากเป็นคนละปัญหาตามความเห็นของข้าพเจ้าเอง
เคยชี้แจงแต่ในเมื่อเปิดให้ประชาชนเข้าฟัง แล้วตามอรรถาธิบายต้อง
ให้ชัดแจ้งด้วยถ้ามีระเบียบนั้นก็จะเป็นการไม่ได้ ใจตุต โดยมากทำที่พิเศษ
ไว้ให้ เดียวกันได้รับคำตอบว่าที่พิเศษไม่มีในนี้ ถ้าเช่นนั้นเกี่ยวกับ
การออกอนุญาต เข้าใจว่ากรมวิชาการพิจารณาแล้ว ถ้าจะตกลง
เช่นนั้นต้องมีข้อบังคับในนี้ว่า ออกบัตรพิเศษหรือประจำ ถ้าออก
บัตรพิเศษ ประธานออกให้ได้ก็เป็นแอบอดูด (Absolute) ไม่ใช่
วางระเบียบ

พระสุธรรมวิจิตร กล่าวว่า บัตรพิเศษให้อำนาจคงจะรับรอง
เป็นพิเศษให้เข้าสภาฯ ได้ เพราะฉะนั้นจึงให้อำนาจแก่ประธาน บัตร
พิเศษเมื่ออนุญาตให้คนชนชั้นนั้นเข้ามาเท่านั้น จะให้เวลายาวเท่าใด
ก็ได้

ประชาชนสภาฯ กล่าวว่ จะคงตามร่างหรือจะเติมว่าออกบัตรพิเศษได้

นายจรรยา ฌบางข้าง กล่าวว่ เพื่อช้ชยาคัยอันดี แต่ถ้ไม่มี
ตุตมา คุยกั้งดี ไม่ใช่กันไม่ให้มา บัดนี้สภาฯ เรยยังไม่เหมือนที่อื่น ถ้
เขาอยากมากก็ให้มาได้ด้วยความลำบาก สม่ชิกผู้แทนของเรยยังร่วม
ร่วมอยู่ กัยยังไม่เป็นมงคดแก่เรย แต่เรยไม่ให้มา ก็ไม่ได้ จึงให้มา
ลำบากนิดหน่อย

หลวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่ ข้อที่ว่เขาจะมาลำบากนั้น ไม่
เห็นลำบาก ถ้เขามีบัตรมายื่นอย่างนานาประเทศเรยทำกัน ถ้จะห้าม
ไม่ให้เขามา ไม่ได้ เพราะเรยมีสภาฯ แลวก็ต้งยอมให้เขาเข้ามาฟัง
ถ้มีคนมาถามว่บัตรพิเศษทำไม่จึงให้แก่ทุก ก็อาจหมคบัญญัติ

พระยาศรีวิสารทย์ไพศาลย์ กล่าวว่ เรยขอว่ให้แต่ละเพราะตุต
หม่อมเจ้าจรรณโงทยากร จรรรณ ทรงกล่าวว่ ในที่นี้บัตร
พิเศษจะมากเกินไปเติมบัตรอนุญาตพิเศษ ส่วนเขกเมืองผู้มีเกียรติ
ไม่ใช่แต่คณะตุต เพราะฉะนั้นจึงออกบัตรอนุญาตพิเศษ

หลวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่ เรื่องถอนบัตรอนุญาตนั้นขอให้
คงไว้แต่จะถอน บัตรอนุญาตนั้น เสียก็ได้ ในเมื่อเห็น สม่ควรตุต อาจมี
ใคร ๆ ตามมาด้วย

นายชุนท์ บัณษานนท์ กล่าวว่ คำว่บรรณนิติภาจะ ขอแก้
เป็นว่ อายุ ๒๐ ปี เพราะมีบัญญัติหาหลายทาง ซึ่งเกี่ยวกับผู้หญิง

หลวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่ ไม่ขัดข้อง

นายดิเรก ชัยนาม กล่าวว่ ส่วนที่จะมีแขกเมืองมา ประชาน
สภาฯ อาจอนุญาตเป็นรายๆ ก็ได้ ไม่จำเป็นต้องวาง เอ็กเซ็ปชัน
(Exception.)

หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ ทรงกล่าวว่ เช่นนัก
เรียนรัฐประศาสตร์ ต้องเกี่ยวกับกาเรียนด้วย ถ้าได้ เข้ามาเห็นด้วย
ได้ก็จะดี เพราะฉะนั้นที่เมืองนอกเขาพาเข้าได้อายุไม่ถึง ๒๐ ปี เช่น
อายุ ๑๗-๑๘ จะเรียกว่าเป็นขรรคมดาได้

นายดิเรก ชัยนาม กล่าวว่ ข้อ ๓๐ ต้องไปวินิจฉัยอำนาจ
ของสภาฯ คมนัดกัน

หลวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่ ที่แรกแก่ที่หลังไม่แก่ คงที่
เดิมอย่าง

หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ ทรงกล่าวว่ ทางที่ดีที่สุด
เขาเดชาธิการสภาฯ ออกเดี่ยวกัน

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ กล่าวว่ ข้อ ๓๒ ส่งสัย คือถ้ามี
เหตุพิเศษ เช่นเห็นควรอนุญาต แต่ฉนั้นไม่มีเหตุพิเศษ ในข้อบังคับ
นั้นไม่มี

หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ ทรงกล่าวว่ มีถอนใบ
อนุญาต

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ กล่าวว่ ตามขรรคมดาบุคคลรับ
อนุญาตไปเรามีเสรีภาพ ที่นั้นคนควรระแวงในเมื่อจะเข้าประคูลสภาฯ

เราจะมีทางค้นกระเป๋มาได้หรือไม่ ถ้าไม่มีในข้อบังคับจะเป็นทางทำร้าย
ร่างกายเช่นคนที่มือนุญาตแล้วแบกปืนเข้ามา

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ควบคุมร่างเสร็จแล้วจะออกใช้ได้
เมื่อใด

หลวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่ อยากให้ใช้ได้ทันที

ประธานสภาฯ กล่าวว่ แต่ประธาน จะมีอะไรควบคุม ถ้า
เกิดมีเรื่องขึ้นแล้วจะทำอย่างไร

พระสุธรรมวิจิตร กล่าวว่ ข้อบังคับเนื่องจากรัฐบาลของ
สภาฯ เองให้เสร็จ เห็นว่าต้องทำตามระเบียบ เพราะฉะนั้นเมื่อประชุม
แล้วควรงดไว้ ก่อนจนกว่าจะมีข้อบังคับของสภาฯ

หลวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่ จะเอาข้อบังคับนี้ไปใช้ กรรม
การคณะนี้ไม่ต้องการที่รับนี้ หวังจะให้ หนังสือพิมพ์ เข้าฟัง การประชุมได้
ขออย่าให้รอไปจนถึงมีข้อบังคับของสภาฯ เลย

พระยาประมวญวิชาพูด กล่าวว่ ที่ว่าประธาน ไม่มีอำนาจพอ
ที่จะบังคับคนอื่นได้ยังมีสิ่งอื่น ๆ มาก เช่นการพูดต่อสภาฯ จะตั้ง
ว่าอย่างไร เรายังไม่มีเลย เช่นบางคนใช้ชั้นต้นว่า ข้าพเจ้า ถ้ามี
มีหลักก็ใช้กันหลายอย่าง วิธีเสนอพระราชบัญญัติจะทำอย่างไร
เคยได้พูดไว้คราวหนึ่งแล้ว เราควรจะมีระเบียบไว้ก่อน ถ้าเรายัง
ไม่มีระเบียบ เมื่อพวกอื่นเห็นเขาก็ไม่ดี เรายังบกพร่องอยู่มาก

พระยาปริศนาคณาธิบดี ก่อว่าว่า ตามที่เจ้าคุณประมวญฯ ว่าเรา
ยังไม่ม่ระเบียบ เวลานี้เราใช้ชั่วคราวไปก่อน ใช้ข้อบังคับของมนตรี
เราไม่พูดหยาบช้าจนใครจะฟังไม่ได้ ก็แล้วกัน

หลวงวิจิตรวาทการ ก่อว่าว่า ตามที่ท่านประธาน ว่ายังไม่อยาก
ใช้ข้อบังคับนี้ เจ้าคุณนายกมัทหารมาขอให้ส่งทหารมาช่วยก็ได้

ประธานสภาฯ ก่อว่าว่า ถ้าตั้งให้อยู่ในอำนาจ ของ นายก
รัฐมนตรี

นายกรัฐมนตรี ก่อว่าว่า จะให้ยืมกำลังทหารแทนตำรวจไป
ก่อน และให้ ประธาน มีอำนาจบังคับบัญชาเต็มที่

พระยาประเสริฐสงคราม ก่อว่าว่า ตั้งให้ทหารมาฟังคำสั่งได้

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ ก่อว่าว่า ถ้ามีทหารมาเผ่นมาก ๆ เวลา
นี้จะว่าสงบหรือทหารก็ยังรักษาอยู่ ขอให้คิดถึงข้อเหล่านี้ให้มาก

พระสุเมธาคำครั้นเนติพยาน ก่อว่าว่า ข้าพเจ้าเป็นกรรมาธิการอยู่ใน
สภะกรรมาธิการร่างข้อบังคับ ข้าพเจ้าอยากจะพูดสักหน่อย เมื่อร่าง
ข้อบังคับ เราตั้งใจจะให้ม่ตำรวจของสภาฯ ไหน ๆ ก็ต้องมีตำรวจ
สภะจะตกลงกันว่าจะเอาอย่างไร จะให้ม่ในสองสามวันหรืออีก ๓
เดือนจึงจะมี เช่นนั้น ก็ม่มีเสียใน ๒-๓ วันก็ได้ ปัญหาว่าเราจะ
เอาตำรวจหรือจะเอาทหารมาก็ไม่ถุกเรื่อง ที่เรียกว่าตำรวจของสภาฯ

ใช้ทหารก็ไม่เหมาะ จะเอาตำรวจมาใช้ก็ไม่สมเกียรติยศ ปัญหาที่ว่า จะทำอย่างไรดี จึงจะมีตำรวจของสภาฯ ได้ เรายังไม่มีพงศาวดาร อย่างสภาฯ ของอังกฤษเขามีพงศาวดารยืดยาว เดียวของเราจะต้องเกิดขึ้นเป็นพิเศษ ต้องมีตำรวจของสภาฯ ข้าพเจ้าเป็นคนชอบ หรหรัสักหน้อย จึงนึกว่าถ้าไม่มีใครจัดข้งอยากจะทำตำรวจหลวง ข้งสภาฯ ก็เป็นของหลวงเหมือนกัน ควรเอาตำรวจหลวงมาดุกเข้าที่

พระยาสุริยานุวัตร กล่าวว่ ควรเอาขุนพิพิธใหม่ จะแต่งตั้ง ให้ให้หรรษาอย่างไรก็ได้

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ปัญหาที่ว่าเรื่องขอขบงคนจะออกหรือ ข้ง หรือจะรอได้ เพราะเครื่องมือของเรายังมีไม่พร้อม

หลวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่ ขอให้ท่านผู้เป็นประธานมอบ ฝากการรักษาการเรียบร้อยแก่นายกข้งคราวก็จะเป็นที่พอใจได้ อยาก ให้ ขบงคนออกให้ได้ เพราะมีพวกพ้องเป็นหนังสือพิมพ์ ถาม ว่าเมื่อไรจะเข้ฟังได้ เขาหวาดสภาฯ หนักขบง เมื่อประธานถามข้ง เขายังหวาดสภาฯ จะบีบข้ง ถ้าเบ็ดได้ในอาทิตย์นี้ข้งที่สุด จะได้ แต่งตั้งต่อประชาชนว่า เข้ฟังการประชุมของสภาฯ ได้แล้ว

หลวงโกวิทอภัยวงศ์ กล่าวว่ เราพูดกันวันนี้ ถ้าเราจะใช้ ขบง บงคนเดีวนี้แต่ยังไม่แน่ใจ จะเอาใครมาทำระเบียบเรายังไม่มีจะมาใช้ ใน ๒-๓ วันนี้ เราต้องให้เรียบร้อยเสียก่อน ต้องมาตรวจดูว่าใคร

พวกมันบ้าง เราจะเอาใคร เอาทหาร เอาตำรวจมากี่เต็มปด้า แต่งดี
ไม่ส้มเดย ทางตุ๊กกระเบียบข้อบังคับต้องให้ดีเสียก่อน ของเรายี่
เดอะเทอะอยู่ ค่อยยังยู่อยู่ เข้าใจว่าสภาฯ เหมือนโรงงาน เร
ต้องปรับระเบียบเสียก่อน โรงงานของเรายังไม่เรียบร้อย จะเอาคนอื่น
เข้ามาดูอย่างไร

นายจรรยา ฌบวงซ้าง กล่าวว่่า ข้าพเจ้าเห็นด้วยตามที่หุด
โกวิทฯ ว่าเพราะอาจเป็นภัยอย่างเจ้าคุณนิติศาสตร์ฯ ว่า และไม่มีควา
จำเป็นใดๆ ที่ต้องเร่งรัดในเวลานี้ การทำอะไรเพื่อให้เขาชอบมีอีกมา
สิ่งนี้ทำให้เขาชอบแต่ไม่เป็นมงคลแก่สภาฯ เราก็ไม่ควรทำ เพราะฉะนั้น
เราทำสิ่งที่เขาชอบและเป็นมงคลแก่สภาฯ ดีกว่า

หุดวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่่า ข้าพเจ้าเป็นกรรมาธิการรู้สึกเสีย
ใจมาก เมื่อทำมาเสร็จเรียบร้อยแล้ว กลับได้รับคำบอกเล่าจากสภา
ว่ายังไม่จำเป็น ถ้าเช่นนั้นจะไม่ตงคณะกรรมาธิการร่างเสียดีกว่า เท่า
พูดมาแล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่าข้อบังคับใช้ได้แล้ว การจัดสถานที่ไว้
ถ้าหาก การรักษาคความปลอดภัย ท่านนายกก็รักษาให้แล้ว เวลานี้
ที่ว่าไม่เรียบร้อย ข้าพเจ้าไม่ทราบว่่าอะไรไม่เรียบร้อย ท่านเราใ
คนมาดูไม่ได้ที่เดียวหรือ อย่างไรก็ดี ถ้าหากว่่าข้อบังคับสภาฯ ประช
เห็นว่่ายังไม่ดีจน สำหรับส่วนตัวข้าพเจ้าจะไม่รับเป็นกรรมาธิการ
ต่อไป เพราะได้ทำมาโดยเหนื่อยยากลำบากเหลือเกิน และได้รั
ความชอบใจ

นายจรรยา อนุบางช้าง กล่าวรายงานของสภาฯ มีหลายอย่าง
ข้าพเจ้าเคยนึกว่าต้องมีระเบียบออกก่อนและข้อบังคับ^๕ออกทีหลัง และ
สำหรับหลวงวิจิตรฯ ไม่มีอะไร เรารู้สึกชอบใจ และขอให้คุณหลวง
วิจิตรฯ อัดใจไว้ สิ่ง^๕นี้ไม่เสียและไม่เนา และเป็นบุญคุณแก่สภาฯ อยู่
ชั่วกัปปางสาม และคณะกรรมการชุดนี้^๕ไม่ใช้จะระเหยเหมือนหน้าอบ
ประจานสภาฯ กล่าวหา ร่างข้อบังคับ^๕นี้จะให้ออกใช้หรือจะ
รอไว้

นายกรัฐมนตรี ขออนุมัติให้หม่อมเจ้าวรรณไวทยากรฯ แถลง
แทน ที่ประชุมอนุมัติ

หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรรณ ทรงแกล่าวหา ในเรื่อง
นักอนทิสภาฯ จะคง นายโก^๕แข็งแก่งตั้งชื่อพิมพ์ว่าจะจัดการให้
หนังสือพิมพ์เข้ามาฟังโดยเร็วที่สุด และคณะกรรมการได้ไป
พิจารณาส่วนหนังสือพิมพ์ทางภาค ครั้นพิจารณาไปแล้ว สภาฯ ^๕
เอาประชาชนเข้าฟังด้วยเห็นจะได้ คณะกรรมการไปประชุมใหม่
ว่าน่าจะรวมกันได้ ครั้นคณะกรรมการทำข้อบังคับ^๕แล้ว ไม่
ตรงกับที่เป็นอยู่ ส่วน^๕พิจารณาเป็นพิเศษแล้ว ให้แล้วก่อนระเบียบ
ทั่วไป เพราะถ้าจะระเบียบทั่วไปแล้ว จะกินเวลานาน ถ้าจะใช้
การม จะต้องรอระเบียบ การตั้งคณะกรรมการนี้จะหาเหตุผล
แสดงยาก ทั้ง^๕ไม่ใช้แปลว่าข้าพเจ้าสนับสนุนเปิดโอกาสให้นักหนังสือ
พิมพ์และประชาชนเข้ามาได้ทันที ข้าพเจ้าอยากให้สมาชิกใคร่ครอง
ว่าอุปสรรคมีอะไรบ้าง

๑. ท่านประชาชนเถียงว่า ออกจะเป็นการใหญ่โตและไม่ให้
 ประชาชนรวมทงหนังสือพิมพ์เข้ามา นี่เป็นการมั่งได้ ปัญหาที่
 สมาชิกควรตั้งใจ ว่าที่มีหรือไม่ และนายกรับมอบการรักษาคความ
 สงบในสภาฯ นแต่จะ เป็นอันเพียงพอแก่ที่มีอยู่หรือไม่ นี่เป็นการม
 จะตั้งใจ

๒. ที่เป็นอุปสรรคที่แสดงมาคือ ความเรียบร้อยในสภาฯ น
 อันความไม่เรียบร้อยประเภท ๑ คือ ท้องที่ วาจา วิธีพูดอย่าง
 เจ้าคุณปรี่ตาฯ ซึ่งแจ้งมาแล้ว ถ้าไม่พูดหยามซ้ำ ณะนั้นก็พอแก่ฐาน
 สุกภาพแล้ว ส่วนการจะรอรายการทั่วไป มีความประสงค์อย่างไร ท่าน
 สมาชิกทั้งหลายควรพิจารณาข้อนี้ว่า เมื่อได้รายการแล้วจะเป็นเหมือน
 เครื่องจักรแม่การก่อให้เกิดการปรึกษาในสภาฯ เรียบร้อยไปได้หรือเปล่า

ข้าพเจ้านึกว่าการกังวลของสมาชิก เมื่อเราจะเปิดสภาเถคร
 ของสภาฯ อยากจะให้วิธีการเรียบร้อยทีเดียว แต่ขอให้คำนึงดู
 ถ้าเรียบร้อยเกินไป ๑ ประชาชนจะไม่เชื่อจะว่าเถนเถคร ๒ จะรักษา
 ความเรียบร้อยเช่นนั้นไม่ได้เสมอ

มีอีกข้อ ๑ คือความเรียบร้อยของเรา ที่เกรงว่าจะขายหน้า
 เจ้านั้น ข้าพเจ้าขอรับรองได้ ข้าพเจ้าเคยไปฟังที่ของ กฤษณะและฝรั่ง
 เค็ด ๆ บางคราวถึงแก่ออกถึงก็มี

เพราะฉะนั้นตามที่เขาเจ้าขแรงมาน ข้าพเจ้าเห็นว่าจระวรรเบียบ
ทอไปไม่เป็นอุปสรรคจริงจัง การปรึกษาในสภาฯ เวदान เบินระเบียบ
เรียบรอยดี ควรจะปล่อยประชาชนเข้ามาฟังได้ เหตุที่สัดใจ
คือท่านประธาน เกรงว่า จะเกิดครันพันแทงชน

หลวงโกวิทอภัยวงศ์ กล่าวว่ การที่ข้าพเจ้าได้แย้งขอให้ออก
พร้อมกัระเบียบของสภาฯ นั้น ไม่ใช่กลัวว่เขาจะมายิงเรา หรือจะมี
บ้างกัน้อยเพียง ๑ เปอรเซ็นต์ แต่ว่ขอสำคัญที่สุดขอเปรียบเทียบว่
บ้านเรา ๆ ต้องจัดแจงบ้านเราห้องรับแขกอยู่ที่ไหน แล้วเราเชิญแขกมา
จรับรองอย่างไร ถ้าเรารับรองเดวเกินไปจะเป็นการนำเดดยัด แต่การ
เดนละครกกับการเรียบรอยยอมต่างกันั้น คือเรานั่งในห้องเดว บ่อยมา
เซฟผิดถูกไม่เป็นไร ขอให้มีห้องรับแขก ถ้ามีแขกมาเราไม่รั้จะให้
นั่งที่ไหน และจะให้หนังสือพิมพ์นั่งที่ไหน แต่เดวเพราะหนังสือพิมพ์ให้เขา
มาก่อน ส่วนการปกครองความเรียบรอย นายกัรับรองบอกให้ผู้
แทนหนังสือพิมพ์เข้ามาก่อน ส่วนประชาชนยังรอไว้ก่อนดีกว่า ข้าพเจ้า
พูดเซนน

หม่อมเจ้าจรรณไวทยากร จรรณ ทรงกล่าวว่ ตามที่พูดเซนน
ข้าพเจ้าเข้าใจ คือทางสัดานที่ยังไม่เรียบรอย ถ้าเซนนกัเป็นคารม
หนักหน้อยที่ว่จะอนุญาตให้หนังสือพิมพ์เข้าก่อน เป็นความ
ประสงค์ของนายกั ถ้าจะม่อนณให้หนังสือพิมพ์เข้าได้ก่อนถึงดงาม

หลวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่ ข้าพเจ้าน้อยใจมาก เพราะยังเป็น
การถอยหลังเข้าคลอง เซนแรกให้ร่างว่สำหรับหนังสือพิมพ์กัประชา

ชนคนละระดับ นำมาเสนอสภาฯ ให้รวมกัน ครั้นไปร่างรวมกันมา
แล้ว สภาฯ ก็บอกทำให้ ไซ้ตะเพาะหนึ่งดื้อพิมพ์อย่างเดียว ขอให้
จำไว้อย่างหนึ่งว่า ตามรัฐธรรมนูญ สภาฯ ต้องประชุมโดยเปิดเผย
เว้นแต่จะมีเหตุผลพิเศษที่เท่านั้น ไม่ได้ทำตามรัฐธรรมนูญที่หลวง
โกวิทฯ ว่า ที่ฝรั่งเศสสมัย แครเรอ ถ้ามีสมาชิกถึง ๕๐๐ คนไม่มีที่จะนั่ง
เขาก็ยอมผ่อนผันให้เข้าฟังได้รวม ๒๐๐ คน เพราะฉะนั้นจะตัดปัญหา
ให้หมด ขอเสนอญัตติร่างข้อบังคับตามที่ตกลงแก้ไขเสร็จแล้ว ขอ
เสนอมาให้ไซ้ทันที

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ กล่าวหา ได้ฟังข้อความหลวงวิจิตรฯ
ว่าไม่ควรขอ และความปลอดภัยของหลวงโกวิทฯ ว่าได้รับบังคับไว้
เมื่อเราได้พิมพ์แบบฟอร์มในบัตรแล้วจึงค่อยใช้ สมบูรณ์พร้อมเมื่อใด
จึงใช้เมื่อเวลานั้น ไม่ใช่อนุญาตวันนี้พรุ่งนี้ เราต้องทำบัตรเป็นพิเศษ
ให้เป็นรูปเป็นร่าง ไม่ใช่อย่างที่ได้จะมา ใช้กระดาษพิมพ์ตัดก็ได้

ประธานสภาฯ กล่าวหา เกี่ยวถึงการที่จำพร้อมแล้วหรือยัง ข้า
พเจ้าขอชี้แจงว่ายังไม่พร้อมสักอย่างเดียว เพราะฉะนั้นแบบบัตรต่างๆ
ก็ยังไม่ มี คนไซ้ก็ยังไม่ มี อะไร ก็ยังไม่ มี เดชาธิการสภาฯ ก็ไปทำงานที่
อื่นมีพนักงานอยู่ ๒-๓ คน ก็ไปรับราชการอยู่ที่อื่นบ้าง ยังไม่มีอะไรทั้ง
นั้น เงินสำหรับไซ้จ่ายก็ยังไม่ มี ต้องมีเงินมาใช้จ่ายเรียบร้อยแล้วจึงจะ
ว่าพร้อม

หม่อมเจ้าจรรยาใจทยากร จรรยาณ ทรงกล่าวหาว่า พูดมาถึงแค่นี้แล้ว น่าจะทำความดีตกลงได้ตามที่หลวงวิจิตร ฯ พูดนั้นก็แปลว่าให้สัญญา ฯ รับรองข้อบังคับ การที่เสนาธิการสัญญา ฯ จะออกบัตรให้ ใครต้องเรียนปฏิบัติต่อประธานเป็นธรรมดา จะวางเงื่อนไขอย่างเจ้าคุณนิติศาสตร์ ฯ แนะนำก็ได้ แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่จำเป็น

ประธานสภา ฯ กล่าวหาว่า ถ้าคลังไม่อนุญาตจะมาเน่าอยู่ที่ข้าพเจ้า เพราะฉะนั้นจึงขอให้ตกลง ในระวางนั้นว่าจะเปิดได้เมื่อใดก็พร้อมกันเมื่อนั้น

นายรัฐมนตรี กล่าวหาว่า สำหรับผู้ที่มาฟังเท่านั้นไม่จำเป็นต้องใช้คนรับรองมากมาย เป็นต้นว่ามีคนสำหรับทำความดีอาดทนและคนคงเก้าอี้สำหรับพวกหนังสือพิมพ์ ๓๔ คน ราษฎรอีก ๓๐ คน ชนชนไม่ใช้ที่สำหรับป่าเถี้ยเมนต์ใดๆ เพราะฉะนั้นเรากำหนดว่า ๓๐ คนกว่าถ้ามีประมาณ ๒๐ ที่เราก็ประกาศให้ทราบ เขามาฟังเราไม่ต้องรับใช้ มีเก้าอี้ยังมีโต๊ะก็พอแล้ว เพราะฉะนั้นเรื่องเราไม่เห็นจำเป็นจะต้องมีคนรับใช้มากมาย ข้าพเจ้าได้เห็นมาที่เยอรมันและญี่ปุ่น เขาไปนั่งๆ กันเท่านั้น ไปนั่งฟังเท่านั้น เราเห็นตำรวจอยู่ข้างข้างบ้างและข้างนอกบ้างเสร็จแล้วเรากลับ นอกจากนั้นไม่มีมาหาจะมาเองเราเลย เพราะฉะนั้นจะเอาคนมารับใช้มากกว่าเท่าที่มีอยู่เห็นว่ามีไม่จำเป็น ส่วนการดูแลระงับรักษา จะมีทหารไปก่อนก็พอแล้ว เพราะฉะนั้นเห็นว่าเรื่องเหล่านี้ยังไม่จำเป็นต้องใช้เงินให้หนักไปกว่านี้

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า ตามที่ท่านนายกพูดสำหรับแก้อาฟเจ้
 ชาติให้วันเดียวก็เสร็จ ส่วนพนักงานก็ยังไม่มี, ปัญหาว่าเรื่องบัตรเชิญ
 และวิธีการพิเศษข้าพเจ้าขอให้ตกลงในเวลานี้ สภา ฯ ได้อาศัยกรมเดชา
 ริการไว้ช้อย เพราะฉะนั้นขอให้มอบให้กรมเดชาธิการจัดการ เรื่องนี้ข้าพเจ้า
 ยอมรับช่วยเหลือเป็นส่วนตัวเอง เพราะฉะนั้นเมื่อกรมเดชาธิการรับไป
 ข้าพเจ้าก็ยอม ส่วนการรักษาท่านนายกที่รับรอง, เงินค่าใช้สอยก็
 ยอมจ่ายก่อนได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าก็ไม่มีปัญหา

เจ้าพระยาศรีธรรมราชเมศ กล่าวว่า เงินสำหรับใช้สอยในสภา ฯ
 ข้าพเจ้าไม่ขัดข้อง นายกรัฐมนตรีว่าได้

หลวงโกวิทอภัยวงศ์ กล่าวว่า ถ้าเขาเร็วกันเช่นนั้น เราไปประชุม
 กันที่สวนมัสกอนมิดดีกว่าหรือ เพราะมีพร้อมแต่ทุกอย่าง

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า ที่นี้เรามีแกชยาวพอแล้ว จะต้อง
 การอะไรอีก ที่เราให้เข้ามาฟัง เพราะเราไม่อยากจะโกหก ข้าพเจ้า
 อยากจะทำให้เขาเข้ามาฟังได้ โดยเร็วเราเปิดให้เขาได้เท่าที่เรามีอยู่เช่น
 เราก่อน แต่พอเชิญเขามาได้แล้ว ความสงบก็จะมี เดียวนเรายังคงอยู่
 จะเอาอะไรกันอีกเท่า ที่นั่งจัดให้เหมือนกัน แต่เราคงให้เขาดีกว่าคน
 ขรรคควหน้อยหนึ่งเท่านั้น เรามีอยู่เช่นนี้ เราให้เขาได้นั่งฟังก็แล้วกัน
 ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ควรต้องอายเขา ข้าพเจ้าเคยไปตมา ๒ สภา ฯ แล้วแต่
 เห็นว่าทำได้ จึงรับรอง

หลวงโกวิทอภัยวงศ์ กล่าวว่า เท่าที่คัดค้านมาตั้งแต่ต้นจนปลาย
ไม่ใช่อยากให้พิเศษหรือหรรษา

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า มีปัญหาเรื่องข้อบังคับ จะออก
ใช้หรือจะงดไว้รอข้อบังคับของสภา ฯ

มีสมาชิก ๒๔ นายที่เห็นว่าควรให้ออกใช้ มีสมาชิก ๓ นายที่
เห็นว่าควรให้งดไว้ เป็นอันว่าให้ออกใช้ได้

พระยาประเสริฐสงคราม แสดงว่า ที่เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไข
เพิ่มเติมประกาศกำหนดหน้าที่รัฐมนตรีและตั้งคณะกรรมการกลางสภาใหม่
พุทธศักราช ๒๔๘๖ นั้น เดิมเมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครอง ได้มีประกาศ
ป้องกันพระราชอาณาจักร เวลานั้นกรมอากาศยานได้รวมอยู่ในกองทัพ
บก ภายหลังได้แก้ไขให้ย้ายไปขึ้นกระทรวงกลาโหม คณะกรรมการ
กระทรวงกลาโหมไม่มีหน้าที่ในทางอากาศยาน เห็นว่าเมื่อกรมอากาศยาน
มารวมแล้ว ก็มีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมขึ้น ส่วนประชุมควรให้
เป็นกรรมการ โดยตำแหน่งด้วยอีกตำแหน่งหนึ่ง

หลวงแตงนิตินิศาสตร์ กล่าวว่า ขอเสนอว่าคำว่า "พระราชบัญญัติ"
ควรเป็นประกาศ เพราะวิธีเรียกกฎหมายตามที่ทำ ถ้าฉบับ
เดิมเป็นประกาศฉบับแรก ก็ต้องเป็นประกาศ เพราะฉะนั้นจึงควรเป็น
ประกาศแก่ประกาศ

หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ ทรงกล่าวว่า ขอนัดคณะรัฐ
มนตรีได้พิจารณา และตามความเห็นของนายก็ยงที่ปรึกษาว่างกฎหมาย

จึงอยู่ประกาศเต็มเรียกข้างบนว่าประกาศแต่ตามรูปในถ้อยคำควรเห็นด้วย
ความมติของสภาฯ เวลาหนึ่งยังไม่ได้ใช้คำแนะนำยินยอม แต่สภาฯ ตงมติ
เห็นชอบเป็นฝ่ายบริหาร ถึงแม้ความเดิมที่ใช้เรียกว่าประกาศแต่ความ
เป็นพระราชบัญญัติคราวนั้น คงออกเป็นพระราชบัญญัติ

หตวงเสง นิติศาสตร์ กต่าวว่า แต่ก่อนกฎหมายมีต่าง ๆ เรียก
ว่าประกาศบ้าง พระราชกำหนดบ้าง ฉะนั้นแต่คำสั่งของในหตวงเป็น
กฎหมายเดยวณตอไปตองรับมติจากสภาฯ จะเรียกว่าเป็นพระราชบัญญัติ
เสมอไปหรือ ?

หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ ทรงกล่าวว่ พระราชบัญญัติ
คือกฎหมายที่ผ่านสภาฯ พระราชกำหนดคือกฎหมายซึ่งฝ่ายบริหารออก
ได้ ในกรณีฉุกเฉินเมื่อสภาฯ มิได้ประชุมอยู่แต่ต้องให้สภาฯ อนุมัติ
ในคราวประชุมต่อมา ส่วนพระราชกฤษฎีกานั้นเป็นกฎหมายซึ่งฝ่ายบริหาร
ออกได้ โดยไม่ต้องกับกฎหมายทั่วไป ส่วนประกาศนั้นเป็นทางฝ่ายบริหาร
แจ้งความให้ทราบ เพราะฉะนั้นต่อไปใช้กฎหมายต่าง ๆ คงจะเข้ารูปรอย
เนื่องจากปัญหาแห่งละจึงได้ขอให้ทปรักษากฎหมายร่างขึ้นมา ต่อไป
กรณีเช่นนี้จะออกเป็นพระราชบัญญัติ

ประธานสภาฯ กต่าวว่า ผู้ใดเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติทุกถ่าว
แก้ไขได้แต่ขอประชุมตงมติเห็นชอบพร้อมกันให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้
หยุดพัก ๒๗ นาที

ประธานสภา ฯ กล่าวว่ามีรายงานของเจ้าพระยามุข ฯ ถึงประธาน
สภาผู้แทนราษฎรว่า

บันทึก การ ประชุม กรรมการพิจารณา ร่าง พระราชบัญญัติ อากร
มฤตก

ครั้งที่ ๓

ณ ห้องประชุม กรมบัญชีกลาง กระทรวงพระคลัง
วันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ เปิดประชุมเวลา ๑๐.๒๐ น.

ผู้มาประชุม คือ—

๑. เจ้าพระยามุขมนตรี	ประธานกรรมการ
๒. พระยามานวราชเสวี	กรรมการ
๓. พระยาไชยยศสมบัติ	กรรมการ
๔. หาดวงศหกรรมบดี	กรรมการ
๕. นายเนบ พหโยธิน	กรรมการ
๖. หาดวงวิจิตรวาทการ	กรรมการ
๗. นายมังกร สัมเด็น	กรรมการ

ผู้ที่ไม่ได้มาประชุม คือ

๑. พ.ท. หาดวงสินัดโยธารักษ์ ไปราชการต่างจังหวัด
๒. นายวิเชียร สุวรรณทัต

ประธานกรรมการ ก่อตั้งเปิดประชุมแสดงความขบใจกรรมมา
 ธิการที่ได้มาประชุมและร่วมมือกันทำการตามหน้าที่และว่า อันพระราชบัญญัติ
 ฎีกากรรมฤๅกนตงแต่ข้าพเจ้าได้รับหนังสือตั้งแต่งกรี้ตั้งลำบากยากใจทั้ง
 ในส่วนทางการและส่วนตัว เพราะอากรรมฤๅกนตงเป็นภาษาที่เก็บจากหัตถ์ทวิพย์
 มิได้เก็บจากรายได้ตุ้ภาษาอากรรมอื่น ๆ เมื่อครั้งรัฐบาลประชาธิปไตยได้ออก
 พระราชบัญญัติเก็บภาษที่ดิน นับว่าเป็นพระราชบัญญัติฉบับแรกที่เก็บ
 จากหัตถ์ทวิพย์เช่นนี้ ปรากฏผลเป็นความเดือดร้อนแก่ราษฎรอย่างยิ่ง พอ
 ดัดเปลี่ยนรัฐบาลประชาธิปไตยจึงได้ตั้งเก็บภาษที่ดินไว้ ฉะนั้นในเรื่อง
 อากรรมฤๅกนตงจะต้องมีระมัดระวังอย่าให้ราษฎรเป็นที่เดือดร้อนเกินสมควร อีก
 ประการหนึ่งนั้น เมื่อครั้งรัฐบาลประชาธิปไตยจัดระเบียบราชการเปลี่ยน
 แปลงจกการเก่า มีหลายตำแหน่งที่จ้างชาวต่างประเทศผู้เคยรับราชการ
 ทางอินเดียและพม่ามาเป็นทีปรึกษาบ้าง หัวหน้ากรมกองบ้างด้วยเห็นว่า
 เป็นผู้ทักเคยแก่นิสสัยใจคอของชาวตะวันออก และคุ้นเคยแก่อากาศ
 ประเทศร้อนมาแล้ว แต่ข้อเสียก็มีเหมือนกัน ด้วยเขาเคยปกครองเมือง
 ระเบียบ จึงทำอะไรติดจะรุนแรง เมื่อครั้งสงครามพม่ายังอยู่ในกระทรวง
 มหาดไทย พระราชบัญญัติภาษ้อากรรมฤๅกนตงฉบับต้องผ่านที่ประชุมมหายไทย
 อันมีเจ้าหน้าที่ทงประชุม เคยเป็นต้นเหตุสำคัญและผู้ว่าราชการ
 จังหวัดมาแต่อย่างคอบรรจงได้ไม่ให้แรงเกินไปนัก และพระราชบัญญัติ
 ภาษ้อากรรมฤๅกนตงสำคัญต้องผ่านที่ประชุมต้นเหตุสำคัญและผู้ว่าราชการ
 จังหวัดมาแต่อย่างคอบรรจงได้ไม่ให้แรงเกินไปนัก และพระราชบัญญัติ

จึงนับว่าพอทดแทนน้อย ครั้นสรรพากรย้ายไปจากมหาตไทย การควบคุม
 เช่นว่า หรือที่เรียกว่าความเป็นนิติกับบุตรก็ยังหย่อนไป พระราช
 บัญญัติที่ออกในตอนหลังๆ ก็จะเป็นไปในทางความสะดวกแก่เจ้าพนักงาน
 อย่างหนึ่ง แปรความหมายในพระราชบัญญัติไปในทางที่จะเอาเปรียบ
 ราษฎรอย่างหนึ่ง วิธีปฏิบัติการค้าขายก็ยากเย็นอย่างหนึ่ง เช่นเมื่อออก
 พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนที่ดินถึง มีผู้ตั้งสำนักงานรับจ้างทำใบประเมิน
 เป็นต้น การร่างพระราชบัญญัติอากรมฤคกนจะต้องหัดถัดเดียงอย่าให้ เป็น
 ความเดือดร้อนแก่ราษฎรมากที่สุดที่จะเป็นได้ จึงจะดี เหตุอันเหตุนั้น
 เป็นความยากในทางการที่จะกระทำ

ความยากในส่วนตัวนั้นเองแต่ข้าพเจ้าถูกสมมติว่าเป็นคนมั่งมี เมื่อ
 มีอะไรที่ไม่ได้ดังใจก็แต่ไปแต่ในทางข้างออกก็ แต่ด้วยข้าพเจ้าเคารพ
 ต่อรัฐบาลและสภาผู้แทนราษฎรประกอบทั้งเห็นว่ารัฐบาลและสภาผู้แทน
 ราษฎรไม่เชื่อในความสุจริตของข้าพเจ้าแล้วก็จะมาตั้งข้าพเจ้าทำไม ทั้ง
 เหตุขัดข้องจำเป็นอย่างอื่นก็ไม่ มี ดั่งนั้นแหละข้าพเจ้าจึงได้สนองรับความที่
 สภาผู้แทนราษฎรตั้งมา แม้ได้ระวางอยู่โดยกวดขันแต่ก็ยังไม่วายทีจะมี
 ผู้กล่าวหาว่าแก่งโยเยไม่เร่งรัดให้การดำเนินไปในเวลาอันสมควร ข้าพเจ้า
 ไม่มีโอกาสที่จะชี้แจงแก่ คำกล่าวหาด้วยเป็นการดับหลัง การเปิดย่นคว
 ข้าพเจ้านั้นไม่มีเหตุที่ข้าพเจ้าจะพึงเสียใจเลย แต่ที่ถูกกล่าวหาว่า โยเยนั้น
 ออกจะไม่ยุติธรรมแก่ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าขอชี้แจงไว้ในที่นี้ ชนแรก

เมื่อรัฐบาล ชุดก่อนได้ตั้งข้าพเจ้าเป็น ประธานกรรมการโดยหนังสือ ลง
วันที่ ๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๕ แต่ข้าพเจ้าได้รับวันที่ ๕ มิถุนายน พอวันที่
๒๐ มิถุนายน ก็เปลี่ยนคณะรัฐบาล ในระหว่าง ๑๕ วันนั้น ข้าพเจ้าได้
เรียกร้องพระราชบัญญัติจากเจ้านายมาอ่านดู ข้าพเจ้าสงสัยในหลักการ
ที่สำคัญบางข้อจึงได้มีหนังสือถามนโยบายไปยังรัฐบาลแต่หาได้รับตอบไม่
ตอนหลังข้าพเจ้าได้รับหนังสือจากเสนาบดีเสนาบดีแทนราชผู้ส่งตั้งข้าพเจ้า
เป็นประธานกรรมการ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๕ (หนังสือลงวันที่
๑๘ สิงหาคม) ข้าพเจ้าจึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ถาม
นโยบายไปยังกรมเสนาบดีเสนาบดีแทนราชผู้ส่งทำนองเดียวกับที่ได้ถาม รัฐบาล
ชุดก่อน ข้าพเจ้าได้รับหนังสือประธานเสนาบดีแทนราชผู้ส่งตอบเมื่อ
วันที่ ๒๒ สิงหาคม (หนังสือลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม) ในวันเดียวกัน
นั้นข้าพเจ้าได้ มาหา เจ้าคุณไชยยศสมบัติ ขออาศัยห้องประชุมเพื่อ ประชุม
เมื่อได้รับความตกลงจึงได้ตั้งหนังสือเชิญประชุมในวันที่ ๒๖ นั้นเอง และ
วันที่ ๓๐ ก็ได้ประชุมกัน ขอให้พิจารณาว่าระหว่างไหนที่สมควรจะ
เรียกว่าข้าพเจ้าโยเย และข้าพเจ้า ขอแจ้งให้ทราบได้ด้วยว่า นอกจากงานใน
หน้าที่ อำเภอกอง ออกส่งตากินแบ่ง ซึ่งต้องไป ตรวจตรา ทำงานที่ สำนักงาน
และติดต่อกับเจ้าหน้าที่อื่นอยู่เอง ๆ แต่ยังมีภารกิจของไปนั่งประชุม ใน
หน้ากรรมการพิจารณา ประมวลกฎหมายแพ่ง และ พาณิชย์ บรรพ ๖
สี่ปีหัดละ ๓ วัน พระราชบัญญัติเทศบาลตำบลปีละ ๒ วัน กับ

เรื่องอากรมฤตกน ๓ วัน ก็เบนอนเต็มสัปดาห์เว้นแต่วันอาทิตย์หากจะ
เทียบอายุกับงานก็ออกจะหนักเกินไปแล้ว แม้มีอะไรขาดเหลือบ้างก็น่า
จะได้รับอภัยเสียอีก

คราวนี้จะได้แถลงนโยบายในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติอากร
มฤตกต่อไป ข้าพเจ้ากำหนดไว้เป็น ๓ ประการ คือ

๑. รัฐบาลหรือสภาผู้แทนราษฎร สั่งให้ทำอย่างไรจะต้องปฏิบัติ
การตามคำสั่งโดยเคร่งครัด

๒. ข้อความที่กรรมการมีความเห็นแตกต่างกัน แต่ไม่ถึงต้อง
ส่งในการตรวจแก้ร่าง ก็จะได้วางไว้ให้สภาผู้แทนราษฎรเลือก
ตามความเห็นโดยไม่ต้องรอการตรวจแก้ร่างให้เสียเวลา

๓. ความเห็นกรรมการแตกต่างกันในหลักการที่สำคัญถึงแก่
จะตรวจแก้ร่างไปไม่ได้ด้วยไม่รู้ จะดำเนินทางใดแล้ว ก็จะต้องราย
งานขอความคำปรึกษาต่อสภาผู้แทนราษฎรก่อน

บัดนี้ จะได้ปรึกษากิจการอันเกี่ยวแก่พระราชบัญญัติอากรมฤตก
ต่อไป

ที่ประชุมได้ลงมติดังต่อไปนี้

๑. ให้เชิญนายเสวริม วิจิตรวิทยกุล เป็นเลขานุการที่ประชุมตามที่
ได้เคยรับหน้าที่มาแล้วเดิม

๒. ถ้ากรรมการมาประชุมตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไป ให้ถือเป็นองค์
ประชุมดำเนินการศึกษาได้

๓. ให้ใช้ร่างพระราชบัญญัติฉบับหลังที่ ม. แบทเตอร์ และ
ม. ถึยของ เรียบเรียง ขึ้นโดยอาศัยกฎหมายอังกฤษและฝรั่งเศสเป็นหลัก
เทียบซึ่ง พระยาไชยศักดิ์มนตรีได้นำเสนอไว้ นั้นเป็นฉบับปรึกษา

๔. นัดประชุมครั้งที่ ๒ วันพุธที่ ๖ กันยายน เวลา ๑๕ น.

โครงการร่างกฎหมาย

เลิกประชุมเวลา ๓๓.๓๐ น.

เจ้าพระยาศรีธรรมราชเบ็ค กล่าวว่่า ชี้แจงถึงเรื่องรัฐบาลเก่าขาย
ทองคำทุนสำรองตามที่หลวงวิจิตร ฯ ได้ขอให้แสดง ดังต่อไปนี้

เมื่อประเทศอังกฤษออกจากมาตราทองคำในเดือนกันยายน พ.ศ.
๒๔๘๕ นั้น รัฐบาลเห็นเป็นการสมควรที่คงจะอยู่ในมาตราทองคำต่อไป
ฉะนั้นตามนโยบายรัฐบาลจึงได้เปลี่ยนทุนสำรองทองคำเป็นสเตอร์ลิงค
เป็นทองคำแห่งและเงินตราของประเทศที่ใช้มาตราทองคำ ครั้นต่อมา
เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๖ รัฐบาลได้เชื่อมเงินบาทกับปอนด์สเตอร์
ลิงค์และกำหนดอัตราและจ่ายในอัตราเดิมคือปอนด์ละ ๑๑ บาท แต่
ทุนสำรองที่เป็นทองคำและเงินตราของประเทศที่ใช้มาตราทองคำ ก็คงถือ
ไปและด้วยเหตุที่ปอนด์สเตอร์ลิงค์อันเป็นมาตรฐานของเงินบาทมิได้อยู่
ในมาตราทองคำ ราคาทุนสำรองจึงสูงและต่ำอยู่ทุกวัน สำหรับเงิน
ตราของประเทศที่ใช้มาตราทองคำนอกจากเทียบ กับ ปอนด์ สเตอร์ลิงค์

โดยตรงมิได้แต่ ยังมีเหตุพิเศษอีกอย่างหนึ่งว่าเงินตราของประเทศ
นั้นอาจหลุดจากมาตรฐานทองคำเมื่อใดก็ได้ ^{๖๕๘๔} ข้อนี้ก็เป็นความจริง
ดังคาดหมายไว้คือสหภาพรัฐอเมริกาได้แยกจากมาตรฐานทองคำเมื่อที่
๓๘ เมษายน ^๕ น

ในเดือนพฤษภาคมที่แล้ว ^๕ รัฐบาลจึงได้ขายทองคำแห่งแตรคือ
ปอนด์สเตอร์ลิงเป็นทุนสำรอง ข้อนี้จะกล่าวไม่เห็นพ้องในการขายทอง
และยึดปอนด์สเตอร์ลิงมีอยู่อย่างเดียวกันว่า ถ้าราคาปอนด์สเตอร์ลิง
ตกต่ำก็ทำให้ราคาเงินบาทตกต่ำไปด้วย แต่เหตุนี้จะเกิดได้ก็ใน
เมื่อราคาปอนด์สเตอร์ลิงจะตกต่ำถึงขีดที่จะต้องทิ้งจาก การเป็น มาตรฐาน
ของเงินตราสยามนั้น รัฐบาลในครั้งนั้นเห็นว่าความขึ้นยัง
ห่างไกลนักแตร เป็นความกตัญญูเกินกว่าเหตุเพราะค่าปอนด์สเตอร์ลิง
สเตอร์ลิงมีราคาที่ยืนต่ำเสมอเป็น เวลาช้านานแล้วแตรมี ประเทศอื่น
หลายประเทศได้ยึดปอนด์สเตอร์ลิงเป็นมาตรฐานเงินตราของเขาเช่น
กับเรามาจนทุกทีเมื่อรัฐบาลมีหน้าที่ตาม กฎหมายรับและจ่ายเงิน บาท
กับปอนด์สเตอร์ลิงก็ควรถือทุนสำรองในเงินตราที่มีราคาตามที่ตั้งรับ
จ่ายนั้น คือถือเป็นปอนด์สเตอร์ลิงและหวังว่าเมื่อถือทุนสำรองเป็น
ปอนด์สเตอร์ลิงแล้วก็จะนำไปหาผลประโยชน์ให้ส่งออกเงินได้ ซึ่ง
ในยามการเงินฝืดเคืองเช่นนี้ยอมเป็นเหตุที่จะต้องคำนึงมาก แต่ถ้าถือ
เป็นทองคำแห่งขยู่แล้วก็จะต้องเสียค่ารักษา และเมื่อต้อง การขายก็

หาเป็น การ สะดวกไม่เพราะบาง ประเทศ ก็ห้ามมิให้ ส่ง ทอง ออก นอก ประเทศ

การรักษาค่าปริวรรตเงินตราให้คงที่ เป็นสิ่งสำคัญมากในการค้าขายเพราะพ่อค้าต้องการทราบว่า เมื่อทำการค้าขายลงไปแล้วคนจะได้รับเงินเท่าใดถ้าค่าปริวรรตไม่แน่นอน พ่อค้าก็ไม่กล้าทำการค้าเกรงว่าจะขาดทุนโดยค่าปริวรรตอันมิได้อยู่ในความบังคับของตน การค้าขายของกรุงสยามกับต่างประเทศเริ่มตั้งขึ้นร้อยในปี ๒๔๗๔ เท่าที่หาคว้าได้ทั้งหมดดังต่อไปนี้

๑. ประเทศที่ใช้มาตราดอลเลอร์ดังค์	๔๔ เปอรเซ็นต์
๒. ประเทศที่ใช้มาตราเงิน	๒๖ เปอรเซ็นต์
๓. ประเทศที่ใช้มาตราทองคำ	๑๕ เปอรเซ็นต์
๔. ประเทศที่ใช้มาตราอย่างอื่น	๑๕ เปอรเซ็นต์

นอกจากสินค้าขาออก รัฐบาลยังมีหนี้สินและดอกเบี้ยจะต้องชำระเป็น ปอนด์สเตอร์ลิง และหนี้รัฐบาลก่อนจึงเห็นว่า การถือทุนดาวน์องเป็น ปอนด์สเตอร์ลิงก็ยอมไม่ขัดกับประโยชน์ของประเทศเรา

รายได้ที่คาดคะเนว่าจะได้จาก การ นำปอนด์สเตอร์ลิงไปหาผล ประโยชน์เท่าที่จะพึงทำได้ ในปัจจุบันเป็นเงินราวล้านบาทต่อปี ส่วนค่า รักษาของ ในอเมริกาและฝรั่งเศสเป็นเงินราวสี่หมื่นบาทต่อปี

หอดวงวิจิตรวาทการ กล่าวไว้ว่า ข้าพเจ้าพูดถึงระเบียบการ ที่จริง

ยังไม่ทราบจึงได้ถามทักท้วงนโยบายของรัฐบาล เรื่องรัฐบาลได้
แถลงแล้วว่า ไม่ปรากฏว่ารัฐบาลจะเปลี่ยนแปลงนโยบายอย่างไร
เพราะฉะนั้นขอให้ถือว่ารัฐบาลสมควรจะรับนโยบายนั้นต่อไป เพราะ
ฉะนั้นขอสงวนสิทธิ์ไว้คร่าวหน้า ค่าแถลงอย่างเพิ่งให้ประกาศ เพียง
ให้พิมพ์แจกแก่สมาชิกทั่วไป เพื่อให้มีสติคิด กระทั่งถามอินเตอร์พิดเจท
ขอถามรัฐบาลคร่าวหน้า

เจ้าพระยาศรีธรรมมาธิบดี กล่าวว่า ตามที่หลวงวิจิตรฯ ถาม
ถึงรัฐบาลชุดก่อนได้ไปตรวจดู อยากรู้ว่ารัฐบาลก่อนได้ทำไปอย่างไร
จึงได้แดงไปตามที่รู้ ไม่ได้เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลใหม่

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ตามหนังสือที่นายมังกรเสนอนั้นแจ้ง
ว่าด่วน เพราะฉะนั้นขอให้สมาชิกทั้งหลายพิจารณาว่าเป็นหนังสือ
อะไร

นายมังกร สวมเสน กล่าวว่า อดอาหารเพื่อรอเวลาตาย ที่
ข้าพเจ้านับถือคนมากมีความประสงค์เพื่อจะให้การปกครองประชาธิปไตย
ซึ่งมีสมาชิกทุกคนเอาใจใส่ต่อทุกข์สุขของราษฎรทุกชั้น ไม่ใช่
นายบริวารหรือจะให้โลกเดือดร้อน และอยากให้เห็นว่า
การที่บุคคลกระทำเพื่อช่วยคนยากจนโดยไม่มีเจตนาร้าย จะต้องรับ
โทษหนักถึงเช่นนี้หรือ? จึงยืนยันนับถือคนว่าสมควรจะพิจารณาหรือไม่
ถ้าสมควรขอให้พิจารณา

นายกรัฐมนตรี กล่าวหา ขอรับไปพิจารณา

ประธานสภาฯ กล่าวหา ปัญหาอันยากยิ่งเห็นเห็นอยู่มาก
แล้ว ทนอยากให้ตกลงไว้ชั่วคราว จนกว่าข้อบังคับของสภาฯ
จะมี ถ้าไม่เช่นนั้นแล้วจะเป็นที่กินแห่งสัจจะด้วยคนเดียวคนนยญัตติ
เวลานั้น ประเดี่ยคนเดียวคนนยญัตติเวลานั้น ประธานฯ ไม่มีอำนาจสั่ง
เด็ดขาดเลย ที่พูดว่าชีวิตมนุษย์จะตายนั้น ชีวิตของสมาชิกก็สำคัญ
เหมือนกัน ให้กำหนดเสียว่าจะถามกันได้ ก็น่าที่แน่

หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ ทรงรับสั่งว่า ระเบียบ
ญัตติต่าง ๆ ต้องเสนอเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้าไปยังประธานฯ
แต่เดี๋ยวนี้ถ้ามีกรณีฉุกเฉินการด่วนเกิดขึ้นแล้ว ผู้เสนอควรทำความตก
กลงกับประธานฯ บอกให้ชัดแล้วจะเจรจากันว่าด่วนหรือไม่ ในที่สุด
จะมอบให้สภาฯ เป็นผู้วินิจฉัย ก็ยอมทำได้แต่โดยมากกรณี เช่น ถ้า
ประธานฯ กับผู้เสนอได้เจรจากันแล้ว โดยมากก็ทำความตกลงกันได้
ต่างประเทศถึงแม้ว่าจะมีระเบียบ ระเบียบนั้นให้เสนอญัตติก่อนประชุม
เป็นเวลา ๒๔ ชั่วโมง ในทันท่วงทีมาตกลงใน ๓ วันอย่างน้อยก็ขอ
ให้เสนอใน ๒๔ ชั่วโมง แต่ญัตติด่วนในกรณีเช่นนี้ ผู้เสนอญัตติควร
ทำความตกลงกับผู้เป็นประธานฯ ก่อน ถ้าประธานฯ เห็นว่าประชุมกัน
มานานแล้วยอมจะสั่งว่าพอแถลงเลิกประชุมได้ แต่ถ้าอย่างที่นายมังกรฯ

๔๘๖

ว่าเกี่ยวแก่ชีวิตมนุษย์ ก็ต้องให้เหตุผลแก่สภาฯ ถ้าสภาฯ ตกลงมติว่าชีวิต
มนุษย์^๘เป็นการต้อง สภาฯ ก็รับรองก็พิจารณาเป็นการต้องได้

เด็กประชุมเวลา ๑๘.๓๗ นาฬิกา

ตรวจแล้ว

ประมวณ ๖ มีน ๗๖

ร.ต. เนตร์ พูนวิวัฒน์

หลวงบรรณกรโกวิท

นายแนบ พหลโยธิน

หลวงคหกรรมดี

นายปพาฬิ บุญ-หลง

หลวงชวเลขปรีชา

ผู้ตรวจงาน

พระยาศรยุทธเดณี

๒/๕/๗๗

พิมพ์ที่กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร